

Manifestar per la lenga, ... mai quina lenga ?

© J. Ubaud 2014

« Mai lo ministèrO èra ja barrat (a la mòda d'un cantaire) », « ConeissAVO, perdAVO, disAVO, autrEUmAnt, una taulEU (au singular), de taulÒSS (au plurau), una rescòntro, una afairO, una limitO, una periòdo, lo LAnguEUdòc (a la mòda de Ràdio Lenga d'òc) », « a fach, a parlat, a dich (preterits eradicats) (a la mòda de tot lo monde) », « velÒ, autÒ, motÒ (a la francesa) », « lo plasmÀ, la piramidO, lo climAT (a la francesa) », « la desvriesson, lo condrechador, la degunalitat (a la mòda dau panoccitan.org ramondin) », « sugèt, composar, prolonjament, Ispeitor d'Academié, chasca fes, costar chèr, soar, voatura, actualitat (a la mòda de l'AELÒC e de l'inspector d'Academia, ensenhaires de provençaus !), etc., etc. : òc, òc, es de new-occitan « a la mòda de », de nòvalenga, d'occitan modèrne, brancat, evoluit, creatiu, ... ausit, cantat, esrich, difusat e pièger que tot... ensenhat oficialament ! S'agís pas evidentament de fautas erraticas coma ne'n fasèm totei, perque siam preissats, alassats ò distrachs. Non, s'agís de fautas que venon « la lei, la nòrma, lo quotidian » de l'occitan, pauc a cha pauc. Que la regression de nòstra lenga fa paur. Jamai auriam ausit e legit aquò trenta ans i a. E pasmens, la socializacion de l'occitan èra largament mai inexistenta que non pas ara. Jamai un novelari auriá tengut fòrt e mòrt a sei fautas « per resistir au dictat normatiu ». Jamai se seriá cercat totei lei marridas rasons per pas dubrir un diccionari, per pas escotar lei que ne sabían ja un pauc mai qu'eu. Tròp urós au còntre de se veire progressar pauc a cha pauc, e d'aver aquela fiertat elementària de respectar sa lenga tot en la mestrejant melhor. Siam totei passats per aquesta draia : començar bas, avançar lèu/mens lèu/mai penecosament, mai ambe la volontat d'avançar, la totala umilitat davant la lenga e lo plaser de se melhorar.

Ara, lo mendre deis amators sens competéncia se pretend linguista e s'autreja lo drech de discutir d'egau a egau amb lei que ne'n sabon pasmens largament mai, tot li demandant en mai de comptes. Mai subretot se pren lo drech de difusar de mostres linguistics. Ara, luòga d'una volontat de se melhorar, i a au còntre una recèrca ferotja, acarnassida, de l'autonomia ortografica e lexicala (sens parlar de la sintaxi), de crear sens competéncia, de s'afranquir de la lei comuna de la lenga (leis Occitans son reborsiers...e se'n glorifican pietadosament !), de refús de consultar un diccionari perque « ieu sabi tot, ai pas besonh de consultar ». Ara, leis Occitans son clafits de frases totei fachas per justificar totei lei flaquesas, totei lei mancaments, totei lei reculadas : « vau melhor mau escriure que pas escriure », « en francés tanben se fa de fautas », « es pas dramatic », « tota lenga evoluís » (de notar lo « evoluir » semanticament positiu mentre que s'agís de regression tragica). Son ni mai ni mens d'arguments de fenhants, per qu'es la permission a tota manca d'esfòrç per respectar l'occitan « qu'aiman tant ».

A dich d'ausir a la ràdio de fautas enòrmas a paladas, de pas solament ausir una « e » pronunciada [é], una finala feminina pronunciada [o] mai de lònga [eu] a la francesa (que me la fa amorçar talament ven insuportable), de recebre e mai d'Institucions (IEO, APRENE, CIRDÒC) de tèxtes tenent d'orror, de constatar la piètra lenga ensenhada per tant de professors (dau public coma deis escòlas Calandretas), non-lenga que s'estaloira sens la mendra vergonha sus lo site dei dichs professors (AELÒC de Provença per exemple), de veire la censura de formas corrèctas d'occitan operada per de personas incompetentas mai pasmens autoerigidas en « corrector oficiau » deis articles deis autrei, òm ne ven a se pausar la question : manifestam per la lenga occitana, mai es que parlam de la meteissa lenga ? O puslèu d'una non-lenga que s'expandís coma taca d'òli gràcia entre autrei, a la meravelhosa aisina a disposicion sus Internet, a saber panoccitan.org ? Qu'ai costuma de caricaturar en « pan-sus-l'occitan.bom ». E que maugrat totei lei mesas en garda dei professors, ò per lo mens d'aquelei que s'ameritan lo títol, lei collegians/liceans/estudiants contunhan d'emplegar sens relambi perqu'es accessibla d'un clic. Çò qu'es ben sa soleta vertut...se tant que ne siá una ! Es que la mangiscla accessibla de sa veitura dins lei fast-foods li dona per tant de valor culinària ?

Desolada, vòli pas d'aquesta non-lenga e manifesti pas per ela ... Una lenga romanica qu'èmai sei locutors pretendon que pòt pas dire « cereal » ? Non mercé ! Una lenga que, çò dison, pòt pas manlevar a d'autrei lengas e se deu tot remplaçar « per de vocables imatjats » (que l'occitan es imatjat e galejaire, o sabèm ben) ? Non mercé ! Una lenga que, çò dison, non saupriá dire « arbitre, infirmier, tutor/tutritz » mai solament « repotegaire, traucacodena, paissèl (sens feminin forçadament !) » ? Non mercé ! Una lenga que deu patir au quotidian totei lei descaraments possibles de totei sei locutors que pretendon « l'aimar mai que lo vesin » e pièger encara faire lei, au nom de « la socializacion de sei creacions (descabestradas) dins un ceucle d'amics » ? Non mercé ! Passats compausats envasissents a la francesa, finalas femininas a la francesa, genre dei noms a la francesa, fonologia a la francesa tant au dintre qu'a la fin dei mots, lexic francés, vèrbes amb desinèncias en -ar a la francesa ? Tant vau passar au francés, que nos costarà encara mens d'esfòrç ! Jamai leis Occitans se pausaràn la question de la qualitat de sa lenga que gausan ensenhar, e difusar dins lei mèdias ? Jamai auràn consciéncia dau chaple que fan ? [A l'atencion dau camp d'en fàcia, qu'un de sei membres s'empreissèt de tradusir la totalitat de nòstre article e de lo difusar d'escondons (per mostrar quant leis occitanistas son incompetents), m'empreissi de dire que relèvi la mema acumulacion de fautas dins sa grafia, entre autrei dins lo diccionari de J. Coupier. La pèrda de competéncia es ailàs generalizada].